

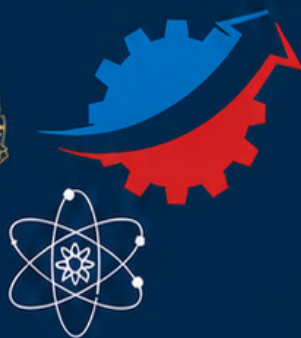
MUHANDISLIK

& IQTISODIYOT

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

2026-YIL

IYUL/7-SON, II-QISM

Milliy nashrlar

OAK: <https://oak.uz/pages/4802>

05.00.00 – Texnika fanlari

08.00.00 – Iqtisodiyot fanlar

Google
Scholar

ISSN
INTERNATIONAL
STANDARD
SERIAL
NUMBER
INTERNATIONAL CENTRE

OpenAIRE

ISSN: 3060-463X

РЭУ.РФ
РОССИЙСКИЙ ЭКОНОМИЧЕСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ
ИМЕНИ Г.В. ПЛЕХАНОВА
ФИЛИАЛ В г. ТАШКЕНТЕ

muhandislik & iqtisodiyot

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

Elektron nashr, 2026-yil, iyul.

Bosh muharrir:

Zokirova Nodira Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori, DSc, professor

Bosh muharrir o'rinbosari:

Shakarov Zafar G'afforovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori, PhD, dotsent

Tahrir hay'ati:

Abduraxmanov Kalendar Xodjayevich, O'z FA akademigi, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Sharipov Kongratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori, professor

Maxkamov Baxtiyor Shuxratovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Shaumarov Said Sanatovich, texnika fanlari doktori, professor

Turayev Bahodir Xatamovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Nasimov Dilmurod Abdulloyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor

Allayeva Gulchexra Jalgasovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Arabov Nurali Uralovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Maxmudov Odiljon Xolmirzayevich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Xamrayeva Sayyora Nasimovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Bobonazarova Jamila Xolmurodovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Irmatova Aziza Baxromovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Bo'taboyev Mahammadjon To'ychiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Shamshiyeva Nargizaxon Nosirxuja kizi, iqtisodiyot fanlari doktori, professor,

Xolmuxamedov Muhsinjon Murodullayevich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Xodjayeva Nodiraxon Abdurashidovna, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Amanov Otabek Amankulovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Qurbonov Samandar Pulatovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Zikriyoyev Aziz Sadulloyevich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Tabayev Azamat Zaripbayevich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sxay Lana Aleksandrovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Ismoilova Gulnora Fayzullayevna, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Djumaniyazov Umrbek Ilxamovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Kasimova Nargiza Sabitdjanovna, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Kalanova Moxigul Baxritdinovna, dotsent

Ashurzoda Luiza Muxtarovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sharipov Sardor Begmaxmat o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Tursunov Ulug'bek Sativoldiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent

Bauyetdinov Majit Janizaqovich, Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti dotsenti, PhD

Botirov Bozorbek Musurmon o'g'li, Texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sultonov Shavkatjon Abdullayevich, Kimyo fanlari doktori, (DSc)

Jo'raeva Malohat Muhammadovna, filologiya fanlari doktori (DSc), professor.

Yusupov Maxamadamin Abduxamidovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi (DSc), professor

Kalonova Moxigul Baxritdinovna, iqtisodiyot fanlari nomzodi (PhD), dotsent

Mirzayev Kulmamat Djanzakovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi (DSc), professor.

Karimova Nilufar Sadirdin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Norboyev Odil Abrayevich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Karimova Nilufar Sadirdin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Pardaev Umidjon Uralovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor

Xolmirzayev Ulug'bek Abdulazizovich, Iqtisodiyot fanlari doktori (DSc)

muhandislik & iqtisodiyot

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

- 05.01.00 – Axborot texnologiyalari, boshqaruv va kompyuter grafikasi
- 05.01.01 – Muhandislik geometriyasi va kompyuter grafikasi. Audio va video texnologiyalari
- 05.01.02 – Tizimli tahlil, boshqaruv va axborotni qayta ishlash
- 05.01.03 – Informatikaning nazariy asoslari
- 05.01.04 – Hisoblash mashinalari, majmualari va kompyuter tarmoqlarining matematik va dasturiy ta'minoti
- 05.01.05 – Axborotlarni himoyalash usullari va tizimlari. Axborot xavfsizligi
- 05.01.06 – Hisoblash texnikasi va boshqaruv tizimlarining elementlari va qurilmalari
- 05.01.07 – Matematik modelashtirish
- 05.01.11 – Raqamli texnologiyalar va sun'iy intellekt
- 05.02.00 – Mashinasozlik va mashinashunoslik
- 05.02.08 – Yer usti majmualari va uchish apparatlari
- 05.03.02 – Metrologiya va metrologiya ta'minoti
- 05.04.01 – Telekommunikatsiya va kompyuter tizimlari, telekommunikatsiya tarmoqlari va qurilmalari. Axborotlarni taqsimlash
- 05.05.03 – Yorug'lik texnikasi. Maxsus yoritish texnologiyasi
- 05.05.05 – Issiqlik texnikasining nazariy asoslari
- 05.05.06 – Qayta tiklanadigan energiya turlari asosidagi energiya qurilmalari
- 05.06.01 – To'qimachilik va yengil sanoat ishlab chiqarishlari materialshunosligi
- 05.08.03 – Temir yo'l transportini ishlatish
- 05.08.06 – "G'ildirakli va gusenisali mashinalar va ularni ishlatish" (texnika fanlari)
- 05.09.01 – Qurilish konstruksiyalari, bino va inshootlar
- 05.09.04 – Suv ta'minoti. Kanalizatsiya. Suv havzalarini muhofazalovchi qurilish tizimlari
- 10.00.06 – Qiyosiy adabiyotshunoslik, chog'ishtirma tilshunoslik va tarjimashunoslik
- 10.00.04 – Yevropa, Amerika va Avstraliya xalqlari tili va adabiyoti
- 08.00.01 – Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 – Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 – Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 – Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 – Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 – Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 – Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 – Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 – Jahon iqtisodiyoti
- 08.00.10 – Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 – Marketing
- 08.00.12 – Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 – Menejment
- 08.00.14 – Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 – Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 – Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 – Turizm va mehmonxona faoliyati

Ma'lumot uchun, OAK
Rayosatining 2024-yil 28-avgustdagi 360/5-son qarori bilan "Dissertatsiyalar asosiy ilmiy natijalarini chop etishga tavsiya etilgan milliy ilmiy nashrlar ro'yxati"ga texnika va iqtisodiyot fanlari bo'yicha "Muhandislik va iqtisodiyot" jurnali ro'yxatga kiritilgan.

Muassis: "Tadbirkor va ishbilarmon" MChJ

Hamkorlarimiz:

1. Toshkent shahridagi G.V.Plexanov nomidagi Rossiya iqtisodiyot universiteti
2. Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti
3. Toshkent irrigatsiya va qishloq xo'jaligini mexanizatsiyalash muhandislari instituti" milliy tadqiqot universiteti
4. Islom Karimov nomidagi Toshkent davlat texnika universiteti
5. Muhammad al-Xorazmiy nomidagi Toshkent axborot texnologiyalari universiteti
6. Toshkent davlat transport universiteti
7. Toshkent arxitektura-qurilish universiteti
8. Toshkent kimyo-texnologiya universiteti
9. Jizzax politexnika instituti

MUNDARIJA

OILAVIY KORXONALAR FAOLIYATINI BOSHQARISHNING TASHKILY MEXANIZMINI TIZIMLI TAHLILI	10
Sultonov Bobirmirzo Mavlonjon o'g'li	
NEW ZEALAND'S EXPERIENCE IN TRANSITIONING TO INFLATION TARGETING	21
Duskobilov Umidjon Sharofiddinovich	
ВЛИЯНИЕ ПАРАМЕТРОВ ПРОЦЕССА ТЕКУЧЕСТИ НА СВОЙСТВА ГРАНУЛИРОВАННЫХ МАТЕРИАЛОВ НА ОСНОВЕ УГОЛЬНЫХ ОТХОДОВ В РАМКАХ ЦИРКУЛЯРНОЙ ЭКОНОМИКИ	28
Абдуганиев Азизбек, Кулдашева Азиза	
BUDJET TUSHUMLARINI OSHIRISHDA BOJXONA TO'LOVLARIGA TA'SIR ETUVCHI OMILLARNI EKONOMETRIK BAHOLASH VA PROGNOZLASH	33
Fayzullayev Farrux Sharofovich	
O'ZBEKISTON KORXONALARIDA MOLYAVIY HISOBOTNING XALQARO STANDARTLARIGA (MHXS) O'TISHDA UCHRAYDIGAN ASOSIY MUAMMOLAR: SO'ROVNOMA NATIJALARI ASOSIDA TAHLIL	41
Safarova Gulbahor Nusratovna	
ТЕМИР YO'L TRANSPORTI INNOVATSION EKOTIZIMINI SHAKLLANTIRISH MODELI	45
Muradov Bahrom, Masharipov Ma'sud	
TIJORAT BANKLARIDA QARZ OLUVCHILARNING TO'LOVGA LAYOQATLILIGINI BAHOLASHNING NAZARIY-USLUBIY ASOSLARI	49
Soibov Jamshid Raxmatqulovovich	
O'ZBEKISTONDA CHEGARALARARO TURIZMNI RIVOJLANTIRISHDA BOJXONA XIZMATLARINI TAKOMILLASHTIRISH ISTIQBOLLARI	56
Ergashev Qobiljon Ernazarovich	
TIJORAT BANKLARIDA ICHKI AUDITNING IQTISODIY MOHIYATI VA FUNKSIONAL EVOLYUTSIYASI: XALQARO STANDARTLARNING YANGI AVLADI ASOSIDAGI YONDASHUV	62
Narziyev Xayotjon Azamatovich	
MOLYAVIY INVESTITSİYALAR AUDITINI O'TKAZISH METODIKASINI VA AUDIT RISKLARINI BAHOLASHNI TAKOMILLASHTIRISH	69
Jumamurodov To'libay Yeldashbayevich	
MOLYAVIY HISOBOT IZOHLARIDA UZOQ MUDDATLI AKTIVLAR QADRSIZLANISHI YUZASIDAN OCHIB BERILADIGAN AXBOROTLAR TARKIBINI KENGAYTIRISH ORQALI HISOBOT SHAFFOFLIGINI OSHIRISH.	75
Fayzullayev Begzod Baxtiyor o'g'li	
XORIJIY MAMLAKATLAR TAJRIBASINI O'ZBEKISTON DAVLAT SEKTORI ICHKI AUDITIGA MOSLASHTIRISHNING KONSEPTUAL MODEL VA MUHIMLILIK DARAJALARINI ME'YORIY-HUQUQIY BAZAGA JORIY ETISH	82
Ismatillayev Baypo'lat Xushvaqtovich	
O'ZBEKISTONDA TOVAR YETKAZIB BERISH ZANJIRI ISHTIROKCHILARI FAOLIYATI VA BOJXONA NAZORATI TIZIMINING ZAMONAVIY HOLATI TAHLILI	90
Ergashev Qobiljon, Kilichov Nazar	
DAVLAT XARIDLARI BO'YICHA ICHKI AUDITNING XATARGA YO'NALTIRILGAN METODOLOGIYASI	96
Rajabov Shuxrat Ismayilovich	
TIJORAT BANKLARIDA ICHKI AUDIT XIZMATI TUSHUNCHASINING IQTISODIY MAZMUNI VA UNI TAKOMILLASHTIRISH MASALALARI	101
Ismailov Azizbek Madaminovich	
YENGIL SANOAT KORXONALARIDA XATARGA YO'NALTIRILGAN ICHKI AUDIT METODIKASINI TAKOMILLASHTIRISH	109
Tojiyeva Shahlo Mahmatmurodovna	

IQTISODIY O'SISH OMILLARINI RIVOJLANISHIDA MOLIVAVIY XAVFLARNING TA'SIRI VA ULARNI KAMAYTIRISH IMKONIYATLARI	115
Turopova Nigora Xolmurod qizi	
QASHQADARYO VILOYATIDA YALPI HUDUDII MAHSULOT VA BANDLIK KO'RSATKICHLARI O'RTASIDAGI KORRELYATSION BOG'LIQLIK.....	118
Karimov Olimjon Akramovich	
ИННОВАЦИОННЫЕ МЕХАНИЗМЫ УПРАВЛЕНИЯ ЖИЛИЩНЫМ СТРОИТЕЛЬСТВОМ В Г. ТЕРМЕЗЕ В УСЛОВИЯХ РОСТА ИНВЕСТИЦИОННОЙ АКТИВНОСТИ	124
Токсонов Хуршид Эгамбердиевич	
VINOCHILIK SANOATI KORXONALARIDA BUXGALTERIYA HISOBINI TAKOMILLASHTIRISH	129
Botirov Lazizbek Botirovich	
MEHNATGA HAQ TO'LASHNING IQTISODIY MAZMUNI, TASNIFI VA HISOB OBYEKT LARI SIFATIDAGI XUSUSIYATLARI	134
Anvar Raximov Maxmarasulovich	
IQTISODIY ISLOHOTLAR JARAYONIDA TIJORAT BANKLARI RESURS BAZASI SAMARADORLIGINI OSHIRISH MASALALARI	139
Marpatov Shavkat Mavlonxonovich	
TO'QIMACHILIK SANOATIDA INVESTITSION LOYIHALAR UCHUN MOLIVALASHTIRISH MANBALARINI DIVERSIFIKATSİYALASHNING USTUVOR YO'NALISHLARI	145
Qurbonov Jasurbek Pozilovich	
МЕТОДОЛОГИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ ФОРМИРОВАНИЯ СИСТЕМЫ УПРАВЛЕНИЯ КОНКУРЕНТНЫМ ПОТЕНЦИАЛОМ ПРЕДПРИЯТИЙ СТРОИТЕЛЬНОЙ ОТРАСЛИ.....	150
Ташмухамедова Карима Саматовна	
МЕТОДОЛОГИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ ФОРМИРОВАНИЯ СИСТЕМЫ УПРАВЛЕНИЯ КОНКУРЕНТНЫМ ПОТЕНЦИАЛОМ ПРЕДПРИЯТИЙ СТРОИТЕЛЬНОЙ ОТРАСЛИ.....	156
Sultonmurod Qurbonov, Ahmadjon Ibadullaev, Elmira Teshabayeva, Umar Chorshanbiev	
ECONOMIC STRUCTURE AND DEVELOPMENT PRIORITIES FOR STRENGTHENING INTERREGIONAL ECONOMIC COOPERATION: EVIDENCE FROM NAMANGAN REGION	161
Sattarov R. A.	
MATERIALLARNING TARKIBI VA TUZILISHINING ULARNING XOSSALARIGA TA'SIRINI TAHLIL QILISH... ..	167
Tuxliyev Muslimbek Sherzod o'g'li	
REMOTE WORK AND EMPLOYEE ENGAGEMENT: INSIGHTS FROM TASHKENT IT FIRMS.....	171
Narmurodova Sitara Aktamovna	
OPTIMIZING CONVERGENT-DIVERGENT ROCKET NOZZLE GEOMETRY (30°/10°) TO ENHANCE THE ALTITUDE PERFORMANCE OF MODEL ROCKETS USING SOLID SUGAR PROPELLANTS.....	176
Berdiyev Usmon Tolib o'g'li	
TIRBAND HUDUDLARDA SODIR BO'LAYOTGAN YO'L-TRANSPORT HODISALARINING TAHLILI.....	181
Xolmatov Umid Sadirdinovich	
TRANSPORT TIZIMIDA HARAKAT XAVFSIZLIGIGA KOMPLEKS TA'SIR ETUVCHI OMILLARNI GIS-TSI ASOSIDA BAHOLASH VA KAMAYTIRISH (JIZZAX SHAHRI MISOLIDA)	186
Kamolov Otabek Quدراتovich	
DEVELOPMENT OF ELASTOMER COMPOSITIONS BASED ON LOCAL RAW MATERIALS FOR RAILWAY RAIL PADS AND EVALUATION OF THEIR DYNAMIC PROPERTIES.....	192
Ibadullaev Akhmadjan, Lesov Kuvandik, Samandarov Xushnodbek, Chorshanbiev Umar	
SHUDGORLANGAN YERLARNI EKISHGA TAYYORLASHDA QO'LLANILADIGAN MASHINA PLANKALI G'ALTAKMOLASINING PARAMETRLARINI ASOSLASH	198
Muqimova Davlatxon, Giyasidinov Abdumannob, Haydarov Murodjon	
HUMAN CAPITAL DEVELOPMENT AND ITS IMPACT ON THE BUSINESS ENVIRONMENT IN UZBEKISTAN: A LITERATURE REVIEW	203
Dilafruz Kuchkorova	

KLASTERLARDA ASOSIY FAOLIYAT DAROMADLARI HISOBINI TAKOMILLASHTIRISH	209
Shirov Javlonbek Akbarovich	
СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ МЕТОДОЛОГИИ ОЦЕНКИ ЭКОНОМИЧЕСКОЙ ЭФФЕКТИВНОСТИ	
ИНВЕСТИЦИОННЫХ ПРОЕКТОВ В АКЦИОНЕРНЫХ ОБЩЕСТВАХ НА ОСНОВЕ КРИТЕРИЕВ ESG..	215
Айтмуратова Улбике Жалгасовна	
KICHIK VA O'RTA BIZNES SUBYEKTLARI HAYOTIY AYLANISH BOSQICHLARINI ANIQLASH USULLARINI	
AUDITGA TASIRI: YOSHGA OID USUL	222
Muydinov Erkin Djamaldinovich	
HUDUDNING IJTIMOIIY-IQTISODIY RIVOJLANISHINI BOSHQARISHNING MINTAQAVIY XUSUSIYATLARI...	
.....	229
Raximov Jo'rabek Raximovich	
XALQARO MARKETING STRATEGIYALARINING NAZARIY ASOSLARI VA EKSPORT FAOLIYATIDAGI ROLI	
.....	236
Shoxida Ibadullayeva	
EKSPORT SAMARADORLIGINI OSHIRISH ORQALI MINTAQ RAQOBATBARDOSHLIGINI TA'MINLASH	
YO'LLARI.....	240
Matyoqubov Arslonbek G'ayrat o'g'li	
CHORRAHA SVETOFORLARINING AQLLI AVTOMATLASHTIRILGAN BOSHQARUV PARAMETRLARINI	
SUMO MODELI ASOSIDA TAKOMILLASHTIRISH.....	244
Bayozov Ravshan Rajabovich	
M-39 YO'LINING 989-1013 KMLARIDAGI TOG'LI HUDUDLARDA SODIR ETILGAN YTHLARNING	
TAHLILI ASOSIDA CHORA-TADBIRLAR ISHLAB CHIQISH SAMARADORLIGI.....	251
Shokirov Ozod G'aybullay o'g'li	
SHAHAR MAGISTRAL YO'LLARINING TUZILISHI VA TRANSPORT OQIMI	258
Xayrullo Raximovich Baynazarov	
ELEKTROMOBILLAR BATAREYALARINI TURLI IQLIM SHAROITLARIDA QIZDIRISH UCHUN	
SARFLANADIGAN ENERGIYA VA VAQT KO'RSATKICHLARINI OPTIMALLASHTIRISH	266
Qosimov Baxtiyor Axmatjonovich	
ELEKTROMOBILLARGA TEXNIK XIZMAT KO'RSATISH STANSIYALARI FAOLIYATINING BOSHQARUV	
MODEL.....	272
Xasanov Bunyodjon Ibragim o'g'li	
KICHIK BIZNES SUBYEKTLARINING INVESTITSION SALOHİYATINI BAHOLASHNING HUDUDIIY	
XUSUSIYATLARI.....	279
Vaisov Dilshod, Madraximov Qahramon	
EKSPORT-LOGISTIKA INFRATUZILMASI SAMARADORLIGINI OSHIRISHNING XORIY DAVLATLARI	
TARJIBASI	285
Raimboyeva Mashhura Davronbek qizi	
TA'LIM JARAYONIDA SUN'IY INTELLEKT ASOSIDAGI ADAPTIV BAHOLASH TIZIMINI ISHLAB CHIQISH	
VA UNING SAMARADORLIGINI BAHOLASH.....	291
Madaminov Shoxruxbek Ma'rufjon o'g'li	
FERMENTLANGAN NO'XAT UNI VA BUG'DOY UNI ARALASHMASIDAN TAYYORLANGAN NONNING	
SIFATI VA OZIQAVIY QIYMATINI ASOSLASH.....	295
Kamolova Muxlisa, Barakayev Nusratilla	
QURILISH KORXONALARI UCHUN YASHIL STRATEGIK BOSHQARUV MODEL.....	302
G'ulomova Shaxlo Baxtiyor qizi	
ИССЛЕДОВАНИЕ ГИДРОГЕОЛОГИЧЕСКИХ УСЛОВИЙ СОЛЕВОГО ПЛАСТА И КАРСТА	
ТЮБЕГАТАНСКОГО МЕСТОРОЖДЕНИЯ	310
Холбаев Бахром, Курбанов Диярбек	
VALIKLI JINNING IKKI PICHQOLI TIZIMIDA TOLA AJRATISH JARAYONINING NAZARIY TAHLILI.....	314
Abdugapparova Sh.N., Yuldashev A.X.	

YO'L-TRANSPORT HODISALARI SODIR BO'LISHIDA HAYDOVCHINING PSIXOFIZIOLOGIK HOLATINING TA'SIRI.....	319
Ulkanov Sardorjon Sodiqjon o'g'li	
QISHLOQ MAHALLALARIDA MARKAZIY ISSIQLIK TIZIMLARINI VODOROD ENERGIYA GENERATORLARI ASOSIDA TASHKIL ETISHNING TEXNOLOGIK VA IQTISODIY ASOSLARI	323
Askarov Xasanjon, Jumaqulova Zulayho	
MUHIM AXBOROT INFRATUZILMASI OBYEKTLARINING RAQAMLI TRANSFORMATSIYASI SHAROITIDA KIBERXAVFSIZLIK BO'YICHA MUTAXASSISLARNI AMALIYOTGA YO'NALTIRILGAN TAYYORLASH	329
G'ulomov Sherzod Rajaboyevich	
BARBOTAJLI ABSORBER QURILMASINING GIDRAVLIK QARSHILIGINI TADQIQ ETISH	338
Xalilov Ismoiljon, Askarov Xasanjon	
MAXSUS IQTISODIY VA SANOAT ZONALARIDA KO'P TARMOQLI KORXONALAR FAOLIYATINI BOSHQARISHNING INSTITUTSIONAL VA TASHKILIY-IQTISODIY XUSUSIYATLARI	345
Xusanova Malohat Mingnorovna	
AGROTADBIRKORLIK SUBYEKTLARINI IQTISODIY ZONALAR BO'YICHA RIVOJLANTIRISH YO'NALISHLARI	349
A. B. Qurbonov	
QURILISH MATERIALLARI SANOATI KORXONALARIDA ISHLAB CHIQRISH HAJMINI CHEKLAYOTGAN MUAMMOLAR.....	357
Toshpulatov Asronbek Mutalibovich	
РЕАЛИЗАЦИЯ ИНВЕСТИЦИОННОЙ ПОЛИТИКИ КАК ФАКТОР РАЗВИТИЯ «ЗЕЛЁНОЙ» ЭНЕРГЕТИКИ В РЕСПУБЛИКЕ УЗБЕКИСТАН.....	364
Матчанов Умирзак Сейтжанович	
MEHNAT BOZORI TRANSFORMATSIYASINING ZAMONAVIY SHAKLLARI: NAZARIY ASOSLAR VA GENDER JIHATLARI TAHLILI.....	371
Xasanova Shaxzoda Sarvar qizi	
GLOBALIZATSIYA SHAROITIDA YANGI O'ZBEKISTONDA IQTISODIY TA'LIM RIVOJLANISHINING TENDENSIYALARI VA ISTIQBOLLARI	375
Masharipova Maksuda Beknazarovna	
MEHNAT MUHOFAZASIDA INSON OMILINING O'RNI VA AHAMIYATI	380
Ashirqulova Qurbonoy, Nurbek Mamatov	
BILIMGA ASOSLANGAN AVTONOM AGENTLAR VA RAG TEXNOLOGIYALARI.....	387
Ibragimov Sanjarbek Salijanovich	
EKSPORT SALOHİYATINI BAHOLASHDA QIYOSIY USTUNLIK (BALASSA) INDEKSIDAN FOYDALANISH.....	395
Olchinboyev Otabek Abdusamad o'g'li	
TIJORAT BANKLARI TOMONIDAN KORPORATIV MOLIYALASHTIRISHNI TAKOMILLASHTIRISH ISTIQBOLLARI	399
Abduraxmonov Farrux Talipjanovich	
HUJURLARNI ANIQLASH TIZIMLARIDA TAHDID MODELINI ISHLAB CHIQRISH	404
Barotova Zahro Akmaljon qizi	
G'ISHTNI QURITISH VA PISHIRISH JARAYONLARI.....	413
Askarov Xasanjon	
BUG' TURBINALI GENERATORLARNING SAMARADORLIGINI OSHIRISHNING ZAMONAVIY TEXNIK YECHIMLARI	417
Xudoyqulov Zoki, Eshbekov Muxriddin	
EFFECTIVE WAYS TO USE DEVICES OPERATING IN A MECHATRONICS SYSTEM	421
Makhammaillo Aliboyev	
KREATIV IQTISODIYOT VA GENDER INKLYUZIV RIVOJLANISH O'RTASIDAGI O'ZARO BOG'LIQLIK: XALQARO TENDENSIYALAR VA O'ZBEKISTON TAJRIBASI	427
Sharipova Aziza Faxriddin qizi	

DAVLAT TASHKIOTLARIDA MENTORLIK TIZIMINI JORIY ETISH HOLATI VA INNOVATSION MODELAR TAHLILI	431
Xurshida Maxmadaminova	
O'ZBEKISTONDA KREATIV IQTISODIYOTNING RIVOJLANISH HOLATI VA ISTIQBOLLARI.....	440
Dusmuxamedov Oybek Suratbekovich	
RAQAMLI IQTISODIYOTNING TRANSFORMATSION MODEL OMILLARI VA DRAYVERLARI.....	446
Abruyeva Xilola Sherbekovna	
УПРОЩЕННЫЙ СПОСОБ ВЫЧЕРЧИВАНИЯ ПРОФИЛЯ ЗУБЧАТОГО КОЛЕСА ПРИ ВЫПОЛНЕНИИ КУРСОВЫХ РАБОТ ПО «ТЕОРИИ МЕХАНИЗМОВ И МАШИН».....	455
Файзуллаев Асамитдин, Файзуллаев Салохитдин	
МОДЕЛИ СОВЕРШЕНСТВОВАНИЯ МЕХАНИЗМОВ ПРИНЯТИЯ РЕШЕНИЙ.....	459
Джидибаева Гульзат, Абдуллаев Ильгор, Далиев Ахтам	
MAXSUS KIYIMBOR TO'QIMALAR UCHUN BAZALT XOMASHYOSINI TAYYORLASH TEXNOLOGIYASINI TAKOMILLASHTIRISH.....	467
Mustanova Zilola Abdusamat qizi	
РАЗРАБОТКА МЕТОДОВ И АЛГОРИТМОВ ПАРАМЕТРИЧЕСКОГО 3D-МОДЕЛИРОВАНИЯ ОДЕЖДЫ С УЧЁТОМ АНТРОПОМЕТРИЧЕСКИХ ХАРАКТЕРИСТИК ФИГУРЫ ЧЕЛОВЕКА	473
Каримбердиева Мохинур Шерзод кизи	
O'ZBEKISTONDA MOLIYAVIY XAVFSIZLIKNI TA'MINLASHDA FISKAL SIYOSATDAN FOYDALANISHNING USTUVOR YO'NALISHLARI.....	481
Azamatov Po'lat To'liqunovich	

O'ZBEKISTONDA MOLIYAVIY XAVFSIZLIKNI TA'MINLASHDA FISKAL SIYOSATDAN FOYDALANISHNING USTUVOR YO'NALISHLARI

Azamatov Po'lat To'lgunovich

PhD, mustaqil tadqiqotchi

Annotatsiya. Maqolada moliyaviy xavfsizlikni ta'minlashda davlat qarzini boshqarishga nisbatan fiskal va monetar ta'sirning o'ziga xos xususiyatlari tadqiq etilgan. Moliyaviy xavfsizlikka nisbatan ta'sirlarning stress holatlari simulyatsion model shaklida tahlil qilingan, ilmiy xulosalar tizimlashtirilgan. Mahalliy va xorijiy olimlarning moliyaviy xavfsizlikka nisbatan fikrlari tahlil qilingan. Tadqiqotlar asosida moliyaviy xavfsizlikni ta'minlashga nisbatan makroiqtisodiy darajada amalga oshirish mexanizmi ishlab chiqilgan.

Kalit so'zlar: moliyaviy xavfsizlik, moliyaviy barqarorlik, fiskal siyosat, soliq siyosati, budget siyosati, moliyaviy ko'rsatkichlar.

Abstract. The article examines the specific features of fiscal and monetary policy impacts on public debt management in ensuring financial security. The stress scenarios affecting financial security are analyzed using a simulation model, and the research findings are systematically summarized. The views of domestic and foreign scholars on financial security are also reviewed and analyzed. Based on the findings, a macroeconomic mechanism for ensuring financial security has been developed.

Keywords: financial security, financial stability, fiscal policy, tax policy, budget policy, financial indicators.

Аннотация. В статье исследованы особенности фискального и монетарного воздействия на управление государственным долгом в процессе обеспечения финансовой безопасности. Стрессовые сценарии воздействия на финансовую безопасность проанализированы с использованием имитационной модели, а научные выводы систематизированы. Проанализированы взгляды отечественных и зарубежных ученых на проблемы финансовой безопасности. На основе результатов исследования разработан макроэкономический механизм обеспечения финансовой безопасности.

Ключевые слова: финансовая безопасность, финансовая стабильность, фискальная политика, налоговая политика, бюджетная политика, финансовые показатели.

KIRISH

Mamlakatda moliyaviy xavfsizlikni ta'minlashda fiskal siyosatdan foydalanishning ahamiyati ko'plab ilmiy asarlarda o'z aksini topgan. Bunda milliy iqtisodiyotda budget-soliq siyosatining rolini oshirish va uning ta'siri ostida iqtisodiy o'sish vujudga kelishiga xizmat qiladi. Makroiqtisodiy nazariyadan ma'lumki, yalpi talabning barqaror ushlab turilishi yalpi taklifning ishlashini ta'minlashga xizmat qiladi.

Tadqiqotlarimiz asosida amalga oshirilgan tahlillar va ishlab chiqilgan ilmiy xulosalar asosida qator taklif va tavsiyalarni ishlab chiqishga harakat qildik. Unda dastlab iqtisodiyotda o'sishni ta'minlashning asosiy omillaridan biri bo'lgan yalpi talabni shakllantirishga nisbatan fiskal siyosatning tendensiyalarini tizimlashtiramiz.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

V. Heller o'zining tadqiqotida aynan milliy iqtisodiyotning tiklanish davrini tahlil qilishga qaratilgan ilmiy xulosalarini shakllantirib beradi. Dastlab 1948-yilda reyxsmarka o'rniga doychmarka joriy etilishi giperinflyatsiyani bartaraf etishi bilan ajralib turadi. Soliq stavkalari kamaytirilishi ishlab chiqarishni rag'batlantirib, investitsion moyillikni oshirishga xizmat qildi [1].

X. Sibertning amalga oshirgan tadqiqotida Germaniya iqtisodiyotida fiskal siyosatning roliga baho berishga e'tibor qaratadi [2]. Mamlakatda davlat qarzining yuqoriligi, davlat xarajatlarining yalpi ichki mahsulotga nisbatan ulushi 50 foizga yaqinlashib qolganligi fiskal siyosatdagi ayrim murakkabliklarni keltirib chiqarganligini ta'kidlab o'tadi.

F. Sigl-Glökner va boshqalar tomonidan Germaniyada yangi fiskal siyosatni amalga oshirishga qaratilgan yondashuvlar ko'rsatib o'tiladi [3]. Ular tomonidan mamlakatda yangi fiskal siyosat komponentlarini

rivojlantirishga qaratilgan ilmiy qarashlar ilgari suriladi. Ularning fikriga ko'ra, davlat qarzini qisqartirish mezonlarini kiritish, munitsipal investitsiyalar uchun maxsus fondni tashkil etish va foizli xarajatlarning ortib ketishining oldini olish taklif etiladi.

F. Hayneman va boshqalar tomonidan davlat ulushi bo'lgan korxonalarning fiskal siyosatni amalga oshirish va davlat qarziga nisbatan ta'sirini baholashga qaratilgan tadqiqot amalga oshirilgan [4]. Davlat ulushi bo'lgan korxonalarning moliyaviy faoliyati davlat budjetidan mustaqil bo'lganligi sababli fiskal siyosatni ayrim paytlarda chetlab o'tishga imkon berishini ta'kidlab o'tadilar.

2022-yilda P. Hadi va boshqalar birgalikda amalga oshirgan tadqiqotida elektron pullarning joriy qilinishini fiskal instrumentlar orqali tartibga solishga nisbatan o'zlarining ilmiy yondashuvlarini bayon etadilar [5]. Bu borada elektron pullarning iqtisodiy o'sishga ijobiy ta'sir etishini qamrab oladigan fiskal qonunchilik bilan yaxshi boshqarilishi ta'kidlab o'tiladi.

S. Agarval va boshqalar o'zlarining tadqiqotida aholining yuqori daromadli qatlamini soliqqa tortishga qaratilgan ilmiy xulosalarini asoslab berishga e'tibor qaratadi. Bunda Singapurdagi tendensiyalarni tahlil qilishga harakat qiladi. Yuqori daromadli shaxslar uchun soliqlarning oshirilishiga qaramasdan, ularning iste'molida qisqarish kuzatilmaganligini qayd etadi [6].

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Mazkur tadqiqotda O'zbekistonda moliyaviy xavfsizlikni ta'minlashda fiskal siyosatning ustuvor yo'nalishlarini baholashga qaratilgan kompleks metodologik yondashuvdan foydalanildi. Tadqiqot davomida qiyosiy taqqoslash, tizimli tahlil, statistik tahlil, iqtisodiy-mantiqiy tahlil hamda grafik tahlil usullari qo'llanildi.

Qiyosiy taqqoslash usuli yordamida mahalliy va xorijiy olimlarning fiskal siyosat hamda moliyaviy xavfsizlikka oid ilmiy qarashlari o'zaro solishtirildi. Mazkur usul fiskal siyosatning iqtisodiy o'sish, davlat qarzi va budjet barqarorligiga ta'sirini baholash hamda ilmiy xulosalarni shakllantirish imkonini berdi.

Statistik tahlil usuli asosida 2019–2025-yillarga oid davlat budjeti xarajatlari, budjet daromadlari, davlat qarzi va davlat qarziga xizmat ko'rsatish xarajatlari bo'yicha rasmiy statistik ma'lumotlar tahlil qilindi. Olingan natijalar grafik va diagrammalar yordamida umumlashtirilib, mavjud tendensiyalar aniqlandi.

Tizimli tahlil usuli orqali fiskal siyosatning asosiy elementlari — budjet xarajatlari, solikli daromadlar, davlat qarzi hamda inflyatsiya o'rtasidagi o'zaro bog'liqlik kompleks ravishda o'rganildi. Shuningdek, iqtisodiy-mantiqiy tahlil usuli asosida moliyaviy xavfsizlikni ta'minlashga xizmat qiluvchi fiskal mezonlar ishlab chiqildi va ularning amaliy ahamiyati asoslab berildi.

Tadqiqot natijalarining ishonchligini ta'minlash maqsadida tahlil jarayonida umumlashtirish, guruhlash va ilmiy xulosa chiqarish usullaridan ham foydalanildi. Mazkur metodologik yondashuv moliyaviy xavfsizlikni ta'minlashda fiskal siyosatning samaradorligini baholash hamda amaliy tavsiyalar ishlab chiqish uchun ilmiy asos bo'lib xizmat qildi.

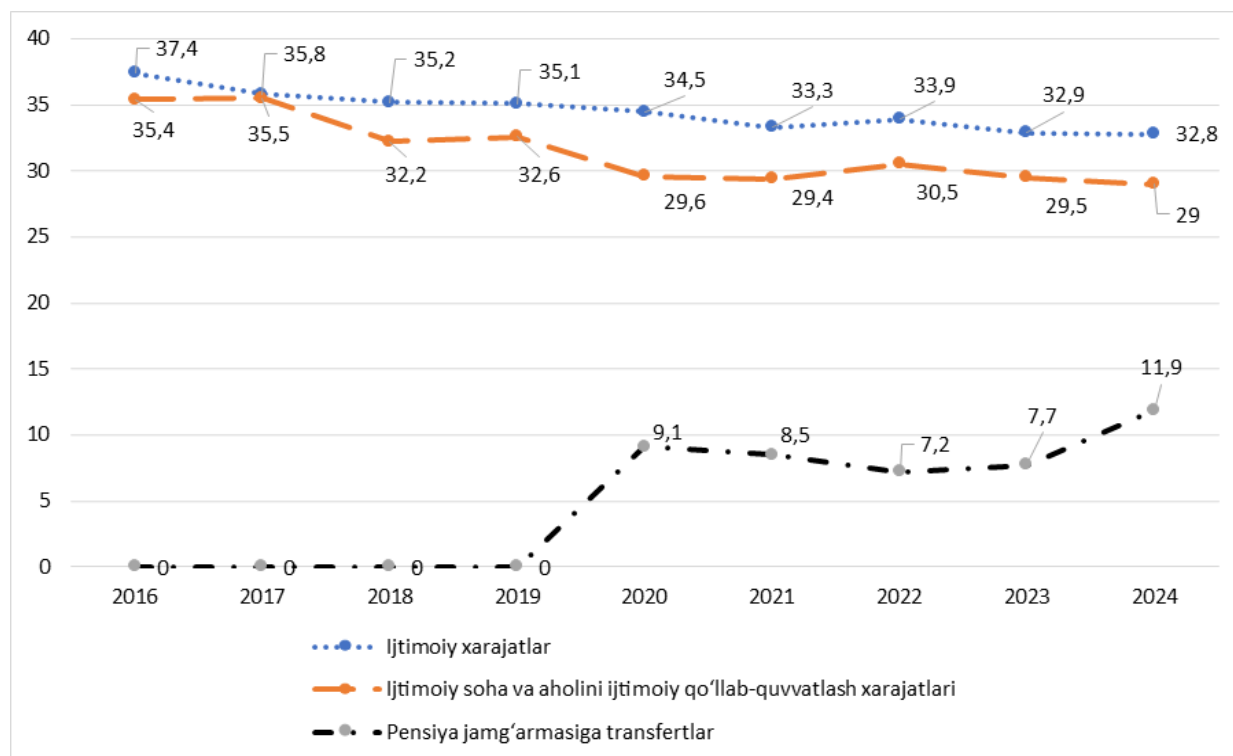
TAHLIL VA NATIJALAR

Bizningcha, iqtisodiyotda o'sishni ta'minlash uchun xarajatlar va investitsion faoliyatni samarali boshqarish muhim hisoblanadi. Shuningdek, budjet xarajatlarning ortishi yoki kamayishi monetar omillarning o'zgarishiga albatta ta'sir qilishini inobatga olish zarur hisoblanadi. Bu esa fiskal ko'rsatkichlar uchun ma'lum bir mezonlarni ishlab chiqish va ularga asoslangan moliyaviy xavfsizlik monitoringini amalga oshirib borish maqsadga muvofiq hisoblanadi.

Ijtimoiy soha xarajatlari to'g'ridan to'g'ri qo'shilgan qiymat yaratmasligini inobatga olsak, uning noto'g'ri taqsimoti iqtisodiyotda yirik resurslarning samarasizligiga olib keladi.

1-rasmdan ko'rinib turibdiki, davlatning ijtimoiy xususiyatdagi xarajatlarga yo'naltirayotgan mablag'larining ulushi 2019–2024-yillarda 70 foizdan oshiq miqdorda saqlanib qolayotganligi uning inflyatsiyaning oshishiga va davlat qarzining ortishiga olib kelishi mumkinligi bilan izohlanadi. Bu esa milliy iqtisodiyotda inflyatsion kutilmalarning ortishi uchun shart-sharoit vujudga kelishiga omillar mavjudligini ko'rsatib beradi.

Bizningcha, budjetning ijtimoiy xarajatlari uchun yo'naltirilgan mablag'lar ulushini mo'tadil tendensiyaga olib kelish va bunda asosiy e'tiborni xarajatlar samaradorligiga qaratish maqsadga muvofiq hisoblanadi (1-rasm).

1-rasm. Davlat budjeti jami xarajatlarida ijtimoiy xususiyatdagi xarajatlar ulushi tendensiyasi, foizda.

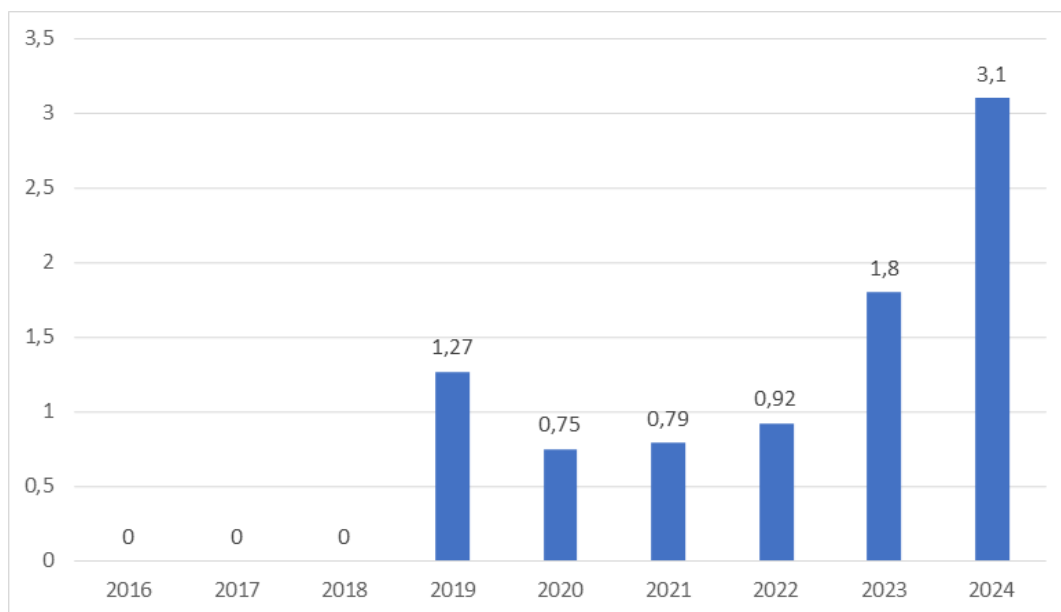
Keyingi yillarda Pensiya jamg'armasiga transfertlar budjet mablag'lari hisobidan moliyalashtirilishi natijasida budjetga yuklamaning ortishi shakllanayotganligini ko'rish mumkin. Bunda Pensiya jamg'armasining asosiy daromad manbalari bo'lgan ijtimoiy sug'urtaning bekor qilinishi va ijtimoiy soliqning kamaytirilishi ortidan budjetda ijtimoiy xususiyatdagi xarajatlarning ulushi ortganligini kuzatish mumkin. Shu boisdan, ularga yo'naltirilayotgan xarajatlar samaradorligini ta'minlab borish muhim hisoblanadi.

Uchinchi, ijtimoiy xarajatlarning inflyatsiya o'zgarishiga ta'sirini 0,5 koeffitsiyentdan oshirmaslik. Bunda inflyatsiya o'zgarishiga dispersiya ta'sirini 5 foizlik darajadan oshirmaslikni ta'minlash ijtimoiy xarajatlarning inflyatsion kutilmalarning oshishiga ta'sirini yumshatishga xizmat qiladi.

Bozorda ijtimoiy xarajatlar hisobidan ortiqcha pul massasining vujudga kelishining oldini olish orqali moliyaviy xavfsizlikni yanada mustahkamlash mumkin bo'ladi. Shu boisdan, davlat budjeti xarajatlari ustuvorligida ijtimoiy emas, balki investitsion xarajatlarga ham o'rin berilishi maqsadga muvofiq ekanligidan dalolat beradi.

To'rtinchidan, davlat qarzining YAIMga nisbatan ulushini 50 foizdan oshirmaslik. Bunda davlat qarzigacha xizmat ko'rsatish xarajatlarini ham inobatga olib, uning ulushini monitoring qilib borish nazarda tutilishi lozim bo'ladi. Ushbu mezonni esa davlat budjeti xarajatlari tarkibida 10 foizdan oshmasligini ta'minlash muhim hisoblanadi. Jumladan, bilvosita soliqlarning qisqa va uzoq muddatli davrda aynan tendensiyalarni shakllantirmayotganligini inobatga olish zarur hisoblanadi.

Qo'shilgan qiymat solig'ining o'zgarishi (stress-test shaklida 5–10 foiz atrofida oshishi yoki kamayishi) davlat qarzigacha xizmat ko'rsatishga bo'lgan ta'siri saqlanib qolayotganligini ko'rish mumkin. Shu boisdan, davlat qarzining o'z hajmidan tashqari, uning qaytarilishi bilan bog'liq bo'lgan (2-rasm).

2-rasm. Davlat qarzig xizmat ko'rsatish xarajatlari

2-rasmdan ko'rinib turibdiki, davlat qarzig xizmat ko'rsatish xarajatlari 2019-yildan boshlab shakllana boshlaganligini ko'rish mumkin. So'nggi yillarda esa ushbu raqamning 3 foizdan oshib qolganligi davlat qarzini qaytarish bilan bog'liq xarajatlarning ham sezilarli ta'sirga ega bo'lib borayotganligini aks ettirib beradi. Shu nuqtayi nazardan, moliyaviy xavfsizlikni ta'minlashda qarzig xizmat ko'rsatish elementini ham inobatga olish zarur bo'ladi.

Tadqiqotlarimizni davom ettirar ekanmiz, soliq siyosatiga doir ayrim moliyaviy xavfsizlik ko'rsatkichlarini taklif etishga harakat qilamiz.

Birinchidan, budjetning soliqli daromadlari YAIMga nisbatan 22 foizdan kam bo'lmasligi lozim. Davlat tomonidan soliqlar bo'yicha ko'plab imtiyozlar berilishi natijasida soliq tushumlarining kamayib ketishi mumkin. Shuningdek, soliq stavkalarining yuqori darajasi soliq to'lovchilarning soliqdan qochish yoki uni to'lamaslikning boshqa yo'llarini izlashga undashi mumkin. Bu esa xufyona iqtisodiyotning rivojlanishiga turtki berishi mumkin.

Aksincha, budjetning soliqli daromadlarining YAIMga nisbatan ulushi 20 foizdan kam bo'lishi budjet defitsitini rag'batlantirishi mumkin. Natijada esa davlat qarzig bo'lgan tabiiy zarurat vujudga keladi. Davlat qarzining ortib borishi uni qaytarish bilan bog'liq holatlarda inflyatsion vositalarni qo'llashga bo'lgan moyillikni oshiradi.

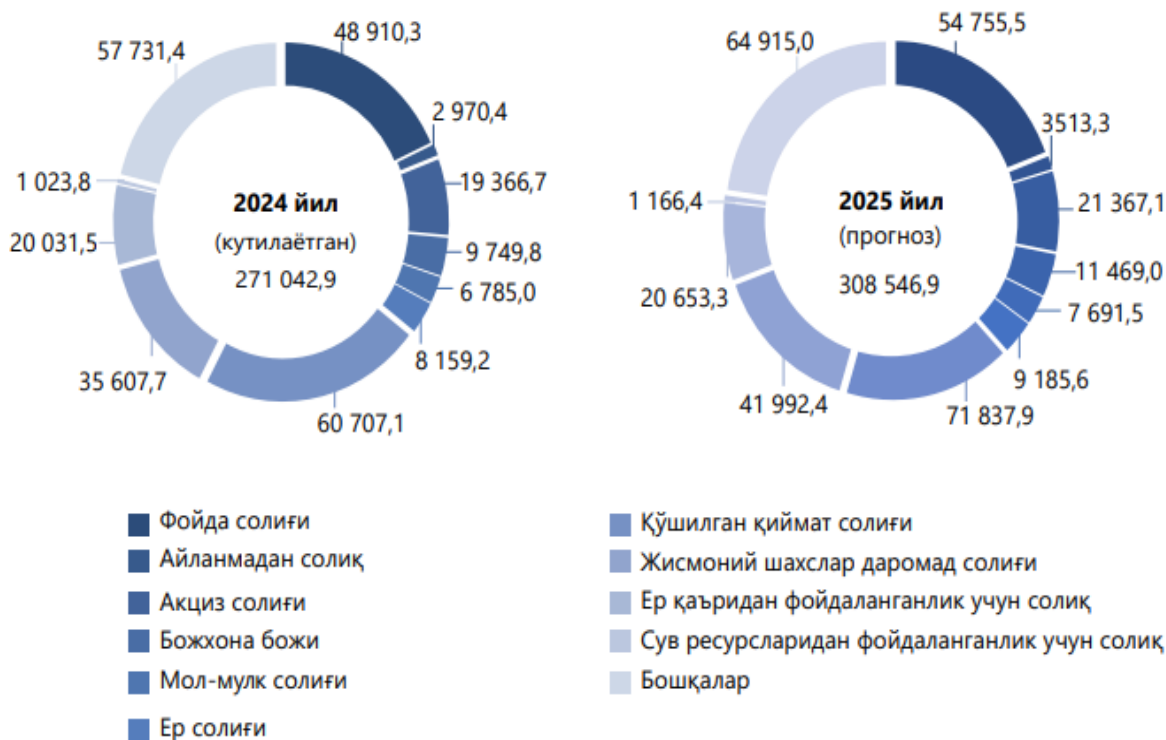
Bizningcha, soliqli daromadlarning belgilangan foiz mezonidan kam bo'lishi davlat budjeti defitsitining vujudga kelishiga olib kelishi mumkin. O'z navbatida, budjet defitsitini inflyatsion vositalar, ya'ni monetar tashkilot tomonidan pul emissiya qilinishi orqali qoplash moliyaviy xavfsizlikning tahdid ostida qolishiga sabab bo'lishi mumkin.

Bu borada mol-mulk solig'i va yer qa'ridan foydalanish solig'ining joriy tendensiyalari inflyatsiyani rag'batlantiruvchi ta'sirga ega emasligi bois, ularni bir muncha oshirishga e'tibor berish mumkin, deb o'ylaymiz. Umuman olganda, soliqlarning inflyatsiyani rag'batlantirish xususiyatini inobatga olgan holda stavkalarni shakllantirish moliyaviy xavfsizlikni ta'minlashda muhim hisoblanadi.

Umuman olganda, soliqlarning jami tarkibida bilvosita soliqlarning ulushi yuqori bo'lganligi bois boshqa turdagi soliqlarning stavkalarini oshirishga e'tibor qaratish muhim hisoblanadi. Bu esa soliqli daromadlarning oshishi va budjet defitsitining kamayishi uchun shart-sharoit yaratib beradi (3-rasm).

ДАВЛАТ БЮДЖЕТИ ДАРОМАДЛАРИ ТУЗИЛМАСИ, МЛРД.СЎМ

3-**рasm**. 2024–2025-йillarda davlat budjetining daromadlari

2024-yilda 271 trln so'mdan ortiq soliqlar budjetga kelib tushgan bo'lsa, 2025-yil oxiriga kelib ushbu raqam 308 trln so'm bo'lishi ko'zda tutilmoqda. Ushbu yillarda soliqlar hisobidan kelib tushadigan budjet daromadlari mo'tadil o'sish tendensiyasiga ega bo'layotganligini kuzatish mumkin. Jumladan, foyda solig'i va aylanmadan olinadigan soliq ulushi birinchi navbatdagi ulushga ega soliqlar bo'lib, yuridik shaxslar tomonidan to'lanishi e'tiborga molik. Jismoniy shaxslar tomonidan to'lanadigan soliqlar esa keyingi 6 ta soliq turi bilan gavdalanishi aholi daromadlarini monitoring qilish muhim ekanligini o'zida ifodalab beradi. Bunda ularning iste'moli keskin qisqarib ketishining oldini olishga qaratilgan chora-tadbirlarni amalga oshirish maqsadga muvofiq hisoblanadi (3-rasmga qarang).

XULOSA VA TAKLIFLAR

Qo'shilgan qiymat solig'ining ulushini YAIMga nisbatan 25 foizdan kam bo'lmasligini ta'minlash. Ushbu soliq turining eng barqaror daromad keltiradigan soliq manbai ekanligini inobatga olsak, qo'shilgan qiymat solig'ining ustuvorligini saqlab qolish moliyaviy xavfsizlikni ta'minlashda asosiy omil bo'lishi mumkin. Yana boshqa bir jihati, soliqlar inflyatsion jarayonlardan oldinda bo'lishi budjet xarajatlarning sotib olish qobiliyatini saqlab qolish uchun yetarli imkoniyat beradi, deb hisoblaymiz.

Bizningcha, soliqlar darajasi inflyatsiyadan kam miqyosda o'sadigan bo'lsa, davlat budjeti xarajatlarini qoplay olish imkoniyati cheklanib, davlat budjeti defitsitiga rag'batlantiruvchi ta'sir ko'rsatadi.

Soliq hisobidan shakllanadigan budjet daromadlari iqtisodiy o'sishdan oldinda bo'lishi lozim. Bu esa uning o'sishi qo'shilgan qiymat o'sishidan oldin bo'lishiga ishora beradi.

Bizningcha, mamlakatda moliyaviy xavfsizlikni ta'minlash fiskal siyosatning belgilangan mezon ko'rsatkichlaridan keskin farqlanib ketmasligini doimiy monitoring qilib borish orqali mustahkamlanadi, deb o'ylaymiz.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. Heller, W. W. (1950). *The Role of Fiscal-Monetary Policy in German Economic Recovery*. The American Economic Review, 40(2), 531–547.
2. Siebert, H. (2004). *Germany's Fiscal Policy Stance* (No. 1196). Kiel Working Paper.
3. Sigl-Glöckner, P., Krahé, M., Schneemelcher, P., Schuster, F., Hilbert, V., & Meyer, H. (2021). *A New Fiscal Policy for Germany*.

4. Heinemann, F., Nover, J., & Steger, P. (2025). *State-Owned Enterprises, Fiscal Transparency, and the Circumvention of Fiscal Rules: The Case of Germany*. *European Journal of Political Economy*, 86, 102633.
5. Hadi, P., Arrafi, I., & Sinaga, O. (2022). *Political Economy of Electronic Money in Indonesia, Perspective and Comparison to Singapore*. *Central Asia and the Caucasus*, 23(1), 3763–3780.
6. Agarwal, S., Qian, W., Yeung, B., & Zheng, H. (2024). *Taxing the Rich to Finance Redistribution: Evidence from a Permanent Tax Increase in Singapore*. *Management Science*, 70(4), 2518–2548.

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Zokir Alibekov

Sahifalovchi va dizayner: Abdurahmon Qurbonov

2026. № 7

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Muhandislik va iqtisodiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Muhandislik va iqtisodiyot" jurnali 26.06.2023-yildan
O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi
Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan
№S-5669245 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.
Litsenziya raqami: №095310.

**Manzilimiz: Toshkent shahri Yunusobod
tumani 15-mavze 19-uy**

+998 93 718 40 07

<https://muhandislik-iqtisodiyot.uz/index.php/journal>

t.me/yait_2100